

Qishloq hayoti

Қишлоқ ҳаёти

2009 йил

Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили

ISSN 2010-7021

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

www.qishloqhayoti.uz

2009 YIL 7 AVGUST, JUMA, 94 (7555) - son

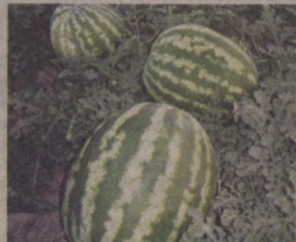
1974 yil 1 yanvardan chiqqan boshlagan
Baholil kelishilgan narxda.

Корхонанинг йиллик иш режасида асосий эътибор қишлоқ аҳоли яшаш ҳудудларидан ўтвчи автомобиль йўлларини, пиёдалар йўлакларини тартибга келтириш ва таъмирлашга алоҳида эътибор қаратилган. Ишчи-хизматчилар ғайрати билан ишлар ўз вақтида ва сифатли амалга оширилмоқда.

Мониторинг давомида 54 та ҳолатда 568 гектар ер майдонлари қўлатиб суғорилишига йўл қўйилиб, 7002 метр³ сув исроф қилингани аниқланди. Натижада давлат манфаатларига 2380,0 минг сўм миқдорида зарар етказилган. 95 та ҳолатда насос станциялари қувурлари трассаларга ўзбошимчилик билан уланли олиб, обихаёт исроф қилинишига йўл қўйилган.

Хўжалик деҳқонлари 752 гектар ердан унумли фойдаланган ҳолда, маҳсулотлар етиштиришяпти. Улар томонидан етиштирилаётган тарвуз, қарам, булғор қалампир, ошқоқ, ерғоқ, пиёз, сабзи, помидор, картошка маҳсулотлари Ватан ҳимоячилари дастурхони тўқинлигини таъминламоқда.

МУСТАҚИЛЛИК БИЗ УЧУН — ЎЗЛИГИМИЗНИ АНГЛАШ, ЮРТ ТИНЧЛИГИ ВА БАРҚАРОРЛИГИНИНГ, ИНСОН МАНФААТИ, ЭРКИНЛИГИ ВА ФАРОВОНЛИГИНИНГ, БИЗ КЎЗЛАГАН ДЕМОКРАТИК ЖАМИЯТ БАРПО ЭТИШНИНГ ГАРОВИДИР

Рашид ГАЛИЕВ олган суратлар.

СУРАТДА: бригадир Фахриддин Давлатов.

ТЕРМИЗ ЧИРОЙ ОЧМОҚДА

Термиз шаҳрида Истиқлол йилларида кенг қўламдаги қурилиш ва бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Осмонпар бинолар, шинам ва кўркам хивонлар, кафтдек текис асфальт йўллар шаҳар ҳуснига ҳусн қўшмоқда. Ана шундай замонавий иншоотлардан бири шаҳардаги Алишер Навоий номида кўчада қод ростламоқда. Умумий қиймати 8 миллион 311 миллион сўмлик Термиз Давлат университетининг бош ўқув корпуси қурилиши ўз ниҳоясига етай деб қолди.

Пойтахтимизда "Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили" Давлат дастури доирасида "Бунёдкор қўлларга таъзим" мавзусида маънавий-маърифий тадбир бўлиб ўтди. Уни Республика Хотин-қизлар қўмитаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси, Маданият ва спорт ишлари вазирлиги билан ҳамкорликда ташкил этди.

ҚЎЛИ ГУЛДИР ЎЗБЕК АЁЛИН

Тадбир иштирокчилари дастлаб мамлакатимизнинг бош майдонига ташриф буюриб, ҳурриятимиз, порлоқ истиқболимиз ва эзгу ниятларимиз рамзи бўлган Мустиқиллик ва эзгулик монументи пойга гуллар қўйдилар.

Ўзбек Миллий академик драма театрида бўлиб ўтган тантанали тадбирга Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва пойтахтимизда тадбиркорлик, меъморлик, лойиҳалаштириш соҳаларида фаолият олиб бораётган мутахассис аёллар, хотин-қизлар қўмиталари фаоллари, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилар оилалар тўтувлиги, ҳамжihatлиги, мустақамлигини таъминлаш, жамиятимизда бағрикенглик, меҳр-оқибат, эзгулик ва саховат муомилини қарор топтиришда фаол иштирок этаётди.

Аёллари иш билан таъминлаш, аёллар қўлларига таълим олиши, меҳнат қилиши учун шарт-шароитни янада яхшилаш, қасаначилигини ривожлантириш, аёлларни тадбиркорлик ҳаракатига кенг жалб этиш борасидаги ишлар ўз самарасини беришда. «Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили» Давлат дастури доирасида юртимизнинг олис ҳудудларида ҳам қасаначилигини кенг жорий этиш, хотин-қизлар учун иш ўринларини қўлайлаштириш, аёлларни кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликка жалб этиш,

улarga имтиёзли микрокредитлар ажратиш, хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантиришга оид чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Тадбир доирасида Республика дизайн коллежида жойларда ижтимоий аҳамиятга молик объектлар қуриш, муҳандислик инфратузилмасини яхшилашга оид давра суҳбати бўлиб ўтди.

Тадбир қатнашчилари Тошкент шаҳрининг 2200 йиллиги арафасида пойтахтимизда амалга оширилаётган кенг қўламдаги бунёдкорлик ва ободонлаштириш ишлари билан танишдилар. Пойтахтимизнинг диққатга сазовор масканлари, маънавият ва маърифат даргоҳларида бўлдилар, тарихий-меъморий обидаларни зийрат қилдилар. Ўзбекистон маданият ва санъат қўргазмаси залида ўтказилаётган «Қўли гулдираётган аёл» номи қўргазмасида қатнашдилар.

Тадбирда қишлоқ хўжалиги, қурилиш, муҳандислик, транспорт-коммуникация каби соҳаларда кўп йиллардан буён самарали меҳнат қилётган аёлларга фахрий вриқ ва эсдалик совғалари топширилди.

Санъат усталари ва ижрочи ёшлар иштирокида концерт дастури намойиш этилди.

Назозат УСМОНОВА,
ЎЗА мухбири.

Давлат дастури шарофати

Бунёдкорларнинг байрам тўғриси

Буюк бобокалонимиз Беруний номи билан аталувчи туман ёшлари Мустиқиллигининг 18 йиллиги арафасида қурувчилардан муносиб байрам тўғриси олишди.

Марказдаги Тинчлик маҳалласида қурилиш ва ободонлаштириш коллежи учун мухташам бино қисқа муддатда тугатилиб, фойдаланишга топширилди. Янги ўқув масканининг бунёд қилиниши учун давлат бюджетидан 2 миллион 190 миллион сўм сарфланди.

Ўқув юртимиз 360 талабга мўлжалланган, — дейди касб-хуна қоллежи директорининг ўринбосари Баҳодир Қодиров. — Уч қаватли ўқув

корпусидан ташқари бу ерда 30 ўринли устхона, ётоқхона, ошхона, катта китоб фондига эга бўлган Ахборот-ресурс маркази билим ва касб сирларини чуқур эгаллашга аҳд қилган йигит-қизларимиз хизматида бўлади.

Умуман, Оролбўйида "2004-2009 йилларда мактаб таълимини ривожлантириш давлат умулмиллий дастури"ни бажаришда амалдаги йил энг муҳим паллага қадам қўйди.

Академик лицейлар, касб-хуна қоллежлари, умумтаълим мактаблари моддий-техника базасини мустаҳкамлаш каби Дастурда белгиланган режаларнинг деярли барчаси урдаланмоқда. Жумладан, 2009-2010 ўқув йили учун 65 та умумтаълим мактабларини жорий ва капитал реконструкция қилиш, таъмирлаш ишлари поёнига етмоқда. Қувонарли жиҳати шундаки, бу илм масканларининг қўли марказдан олисадаги чекка овулларда жойлашган.

Абдурахмон ИСКАНДАРОВ,
"Qishloq hayoti" мухбири.

Қорақалпоғистон Республикаси

АЗИЗБЕК — ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ

Туркиянинг Анқара шаҳрида эркин, юнон-рум ва хотин-қизлар кураши бўйича ёшлар ўртасида ўтказилаётган жаҳон чемпионатида Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси Азизбек Муродов олтин медални қўлга киритди.

Юнон-рум кураши бўйича 74 килограмм вазн тоғрисида гиламга чиққан ҳамюртимиз Хал қилувчи учрашувда қозғистонлик Досжан Картибонни мағлубиятга учратди.

2009 йилги спорт мавсуми Азизбек Муродов учун омадли келди. Умидли полвонимиз

апрель ойида Тошкентда Халқаро спорт курашлари федерацияси — ФИЛА «Олтин Гран-при» — туркумига кирувчи «Ўзбекистон Мустиқиллиги кубоги» мусобақасида, июнда Туркиянинг Анқара шаҳрида ўтказилган нудузли халқаро турнирда ва Филиппин пойтахти Манилада ташкил этилган Осиё чемпионатида шоҳсупанинг иккинчи поғонасига қўтарилиб, қумуш медал билан тақдирланган эди.

Мана энди орусига етди — жаҳон чемпиони бўлди!

Зоҳир ТОШХҲАЕВ,
ЎЗА шарҳловчиси.

Август — пахта ҳосилига ҳосил қўшадиган ой

Асад қўшидан тафт олган далаларда гўза ниҳоллари баравж ривожланмоқда. Бугун пахтакор яхши маънода ҳаловатини йўқотган, яъни барча сазй-ҳаракат гўза парваришига қаратилган.

ДЕҲҚОН ИШЛАСА, ГЎЗА ҲАМ "ИШЛАЙДИ"

— 37 гектар майдонда гўзанинг "Бухоро-102" навини парвариш қилаёғимиз, — дейди Қарши туманидаги "Норов Рамаз" фермер хўжалиги раҳбари Рамазон Норов. — Бу йил биз пахтакорлар учун жиддий синов йили бўлди. Баҳордаги ёғингарчиликлар туфайли чигитни ҳар йилгидан 15-20 кун кеч эдик. Шу боис ишловга алоҳида эътибор қаратдик. Ниҳолларни икки марта "шарбат" сувига қондирдик. Саккиз марта минерал ўғитлар билан, иккон даражасида кўпроқ гўнг билан ишлов бердик. Механизатор Бобомурод Турсунов "МТЗ-80" русумли чоппик тракторини юқори унум билан ишлатди. 14 нафар аъзоларимизнинг барчаси гўзалар атрофида парвона бўлди. Бугун у ўз самарасини бера бошлади. Ҳар түп гўзада 15-18 тадан тўқ кўсак бор. Ҳосилга ҳосил қўшиш ойида улар яна 10-12 тага кўпаяди. Хуллас, ҳозирда ниҳоллар ўтган йилги ривожланиш ҳолатига етиб олди.

— Халқимизда "Асад суви — асал суви" деган ибора бор, — дейди сирдарёлик тажрибали деҳқон, "Миришкор" фермер хўжалиги раҳбари Абдуқодир Бўронбоев. — Шу боис сувчиларимиз ушбу тадбирга алоҳида эътибор билан ёндашмоқдалар. Унинг масъулияти шундаки, гўзани "қўлатиб" ҳам, "қўлатиб" ҳам бўлмайди. Шунингдек, сўғоришни шарбат усулида ўтказиш ҳосилдорлигини бир неча бараварга оширади.

Бугун республикамизнинг барча пахтакорлари ана шундай шахд билан меҳнат қилмоқдалар.

Анвар КУЛМУРОДОВ

Кичик корхонанинг йигирма хил маҳсулот

Навоий шаҳрининг "Тинчлик" кўрғонига яқинда ишга туширилган "Спутник-босс" масъулиятли чекланган жамият цехларида бир кеча-кундузда уч тонна сўт қайта ишланаётди.

Шаҳарга яқин жойлашган Кармана, Навбахор ва Қонимех туманлари фермерлари билан сўт етказиб бериш бўйича шартнома имзолаган. Малакали мутахассислар сўт, қатик, қаймоқ, сметана, сузма каби йигирма турдаги маҳсулотларни қадокланган ҳолда ишлаб чиқаришаётди. Ушбу кичик корхона бошлиғи Сайдулла Абдурашуповнинг таъкидлашича, кейинчалик бу ерда яна қўшимча цехлар ўрнатилиб, ишчи ўринлари қўлайлаштирилади. Баҳриддин САДРИДИНОВ
Навоий ёшловчиси

Куннинг муҳим воқеалари

Пойтахтимиздаги "Дедеман" меҳмонхонасида Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳамда БМТнинг Халқаро болалар жамғармаси - ЮНИСЕФнинг Тошкентдаги ваколатхонаси ҳамкорлигида «Болаларни она сўти билан парварилаш» мавзусида конференция бўлиб ўтди.

Қашқадарё вилоятида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 13 майда қабул қилинган қарорига асосан ташкил этилган «Республикадаги энг яхши қишлоқ-қўриқ-танловининг туман босқичлари якунланди».

Навоий шаҳрида «Юсак маънавиятли ёшлар — Ватан таянчи» мавзусида давра суҳбати бўлиб ўтди.

Андижон шаҳрида қурилиш ва хўжалик материаллари тайёрловчи ва сотувга чиқарувчи савдо-саноат маркази иш бошлади.

Гулистон шаҳрида Халқ таълими вазирлиги, «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати марказий кенгаши ва бошқа бир қатор муассаса ва ташкилотлар ҳамкорлигида «Тошкент баҳори» деб номланган республика болалар ижодий жамоалари фестивали бўлиб ўтди.

Фарғона шаҳрида "Соғлом она — соғлом бола" мавзусини ёритишда оммавий ахборот воситаларининг ўрнига бағишланган анжуман бўлиб ўтди.

Qishloq hayoti

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Республикаси Агроеоант комплекси таркибидagi ҳамда шу тармоққа дахлдор вазирликлар ва идоралар —

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, "Ерғодезқадастр", Табиати муҳофаза қилиш Давлат қўмиталари, "Ўздонмаҳсулот", "Ўзкимёсаноат", "Ўзагроосуғурта", "Ўзвизносаноат-холдинг", "Ўзбекентилсаноат", "Ўзқишлоқхўжаликмашлизинг" компаниялари, "Ўзпахтасаноат", "Ег-мой ва озик-овқат саноати", Ўзбекистон фермер хўжаликлари, "Ўзагромушсервис", "Ўзгўштсаноат" уюшмалари, "Агробанк", "Қишлоқ қурилиш банк", Халқ банки, "Гидрометеорология" бош бошқармаси, Агроеоант ҳодимлари қасаба уюшмаси Марказий кенгаши, "Ўздавдонинспекция", "Сифат" маркази

Азиз муштарийлар!

"Қишлоқ ҳаёти" ва унинг иловаси "Ҳаёт" газеталарида 2010 йил учун обуна бошланди. Обуна газета таҳририяти ва обуна уюштирувчи ташкилотлар томонидан нақд пул тўлови ёки пул ўтказиш йўли билан ҳамда пластик қарточа орқали амалга оширилади.

Жиззах вилояти

Наманган вилоятида ҳам мавжуд экин майдонларини сугориш учун сувдан тежамкорлик билан фойдаланиш давр талаби ҳисобланади. Хусусан, аксар йилларда Косонсой, Чуст, Янгикўрғон ва Чортоқ туманларида обихаёт етишмовчилиги кузатишмоқда.

ХАР НЕЪМАТНИНГ УВОЛИ БОР

Сувни исроф этган, ерни талон-торож қилганлар ўз қилмишларига яраша жазога тортидилар

Вилоятда 143 та сувдан фойдаланувчилар уюшмалари мавжуд бўлиб, уларда фермер хўжалиқларига кўрсатилган хизматлар учун қарздорлик вужудга келган. Электр энергияси учун икки насаоси мавжуд бўлган фермер хўжалиқларининг мuddати ўтган дебитор қарзлари мавжуд.

Вилоят прокуратураси томонидан Ўзбекистон Республикасининг "Сув ва сувдан фойдаланиш" Қонуни ижроси юзасидан қатъий назорат ўрнатилиб, қишлоқ хўжалигини сув билан таъминлаш тизимлари, шунингдек, сув тақчиллиги даврида ундан оқилона ва тежамкорлик билан фойдаланишга қаратилган барча қонунлар ҳамда бошқа норматив ҳужжатлар ўрганиб чиқилди. Шунингдек, вилоят прокуратурасининг қишлоқ хўжалиги соҳасида қонунийликни таъминлаш ва хўжалик юретишчи субъектларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўлими ҳамда туман прокуратуралари ҳамкорлигида сув таъминотида алоқдор қишлоқ хўжалиги идоралари мутахассисларидан иборат ишчи гуруҳлари ташкил этилди. Улар ёрдамида қишлоқ хўжалиги соҳасида қоридидаги қонун ижроси юзасидан мунтазам мониторинг текширишлар ўтказиб келинмоқда.

Мазкур текширишлар жойларда бир қатор камчиликлар борлигини кўрсатди. Жумладан, вилоятда 6961 та пахта, галла ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштиришда иқтисодлаштирилган фермер хўжалиқлари мавжуд бўлиб, уларда 8465 та сув ҳисобига (гидропост) ишчи одамлари бўлиши лозим. Ҳақиқатда эса 3700 та ишчи одамлари турибди. Бу умумий гидропостларнинг 40 фоизини ташкил этади. Қолаверса, мавжуд гидропостларнинг 1411 таси таъмирталаб аҳолида.

Мониторинг давомида 54 та ҳолатда 568 гектар ер майдонлари қўлатиб сугоришга йўл қўйиб, 7002 метр³ сув исроф қилинган аниқланди. Натижада давлат маблағларига 2380,0 минг сўм миқдорида зарар етказилган. Шунингдек, 158 та ҳолатда 4060 метр³ сувдан хўжалиқларга фойдаланилган туйфай 45 та хўжалик томонидан 13500 метр³ сув меъёрдан ортиқча сарфланган, 95

та ҳолатда насос станциялари қурулган трассаларга ўзбошимчилик билан уланиб олиб, обихаёт исроф қилинишига йўл қўйилган.

Хозирги кунда вилоятда 204 та насос станциялари, 490 та насос агрегатлари носоос ҳолатда. Уларни таъмирлаш учун 1 миллиард 180 миллион сўм маблағ талаб этилади. Айни шундай долзарб паллада айрим мансабдор шахсларнинг виждонсизлиги оқибатида насос агрегатлари ва сув ўтказиш қурулган талон-торож қилиб юборилган. Масалан, Чортоқ туманидаги "Қушан Гулшан Заринбулоқ" сувдан фойдаланувчилар уюшмаси (СФУ) раиси И.Иралимов 28 миллион сўмлик, "Саркдор булоқ сув" СФУ раиси С.Шоднов 6 миллион 600 минг сўмлик, Мингбулоқ туманидаги "Тулбос" СФУ раиси М.Юсупов 15 миллион 873 минг сўмлик, Янгикўрғон туманидаги "Гулшан" СФУ раиси И.Отабеов 4 миллион 410 минг сўмлик моддий бойликларни сотиб, пулини ўз манфаатлари йўлида ишлатишган.

Сув исрофгарчилигининг олдини олишга қаратилган тадбирлардан бири закан-зоуру ва хўжалик ички ариқларини қовлаш, тозалашдан иборат. Лекин ҳолат ўрганилганда, вилоятда 143 километр закан-зоуру ва сугориш тармоқлари тозаланмагани, 3000 дан зиёд фермер хўжалиқларида 4765 гидропостлар ташкил этилмагани, 120 та хўжалиқларда ер майдонларини сугоришда ҳар 5 гектар майдонга 1 тадан сувни бириктирилмагани аниқ ҳақиқатки, текширувлар бунини исботлаб турибди.

Бугун фермер хўжалиқларига бўлган эътибор ортиб, уларнинг галла ва пахта етиштиришдаги улуши ортиб бораётган шароитда уларга белгиланган меъёрдан сув етказиб бериш масъулиятини ўз зиммасига олган сувдан фойдаланувчилар уюшмасининг ҳам алоҳида ўрни бор. Бундан келиб чиқиб прокуратура органлари ишчи гуруҳлари уларга доимо ҳуқуқий-амалий ёрдам кўрсатиб келимоқда.

Ишчи гуруҳлари жойларда ўтказилган мониторинг текширишлар давомида қонунбузилиш ҳолатларини аниқлаш

ва тегишли прокурорлик назорати чораларини кўриш билан бирга, аниқланган камчиликларни бартараф этиш тадбирларини кўриб келимоқда. Жумладан, 1900 та гидропост янгидан қурилиб, ишга туширилди, 1411 таси таъмирланди. 193 километр масофадаги закан-зоурулар ва сув тармоқлари тозаланди. Насос станция трассаларига қонуний уланиб

● Ҳуқуқ ва бурч

қа тортилди. Қўпол қонунбузилиш ҳолатлари юзасидан 10 та жиноят иши қўзғатилиб, судларга 41 миллион 653,7 минг сўмлик зарарларни ундириш юзасидан 48 та даъво аризаси киритилди. Ҳар томонлама қўллаб-қувватлаб турилган бир пайтда айрим ношукр фер-

мерлар ўз манфаати йўлида қинғир ишга қўл уришмоқда. Поп туманидаги "Содиқжон ота" фермер хўжалиги раҳбари Абдуваҳоб Ҳамидов мансаб ваколатини суистеъмол қилиб, экин экиш режасига кўра 56,2 гектар майдонга пахта экиш лозим бўлса-да, ҳақиқатда 38,3 гектар майдонга пахта экиб, қолган 14,9 гектар майдонга режани бузиб, шולי экиб юбориб, натижада жамият ва давлат манфаатларига 9455 минг сўмлик зарар етказилганлиги сирини фаш этилди.

Мазкур жиноят иши бўйича олиб борилган дастлабки тергов ҳаракатлари давомида ҳудудий ер тузуви мутахассисларига нисбатан ҳам жиноят иши қўзғатилди.

Тўрақўрғон туманидаги "Қуёшли юрт водийси" ММТП ҳудудига ўтказилган тақлид ММТП ер хосибчиси Алишер Умаров ўзига қонун билан берилган ваколатларидан четга чиқиб, ўз манфаатларини давлат манфаатларидан устун қўйиб, Аҳси қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудига жойлашган "Исмоилов Фарҳод" фермер хўжалигига пахта экиш учун ажратилган 7,8 гектар ер майдонидан 4,89 гектар ер майдонини Аҳси маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудига яшовчи 34 нафар фуқароларга ҳамда Қодирбой маҳалласи ҳудудига "Тўрақўрғон Гулшанобод" фермер хўжалигига қарашли галла экиш учун мўлжалланган ернинг 2,63 гектар майдонини шу ҳудудда яшовчи фуқароларга ўй-жой қуриш учун бериб юбориб, давлат манфаатларига жиддий зиён етказганлиги аниқланди. Унга нисбатан ҳам жиноят иши қўзғатилиб, қонуний жазосини олди.

Ҳулоса ўрнида айтиш мумкинки, эртанги мул ҳосил бугунги сайй-ҳаракатга боғлиқ. Шундай экан, бу борада асло бекфарқликка йўл қўймаслик лозим. Қонунбузилишлар келгусида катта зарар келтиришини ҳис этган ҳолда масъулият билан фаолият кўришларининг юзи ҳақиқатда ёруқ бўлади.

Икромжон СОЛИЕВ,
Наманган вилояти прокуратураси бўлим бошлиғи, адлия маслаҳатчиси.

МОЛИЯ МУАССАСАЛАРИ АГРАР СОҲА ТАРАҚҚИЁТИГА КАМАРБАСТА

Жаҳонда кечаётган молиявий-иқтисодий инқироз ҳамда озиқ-овқат танқислиги сезилаётган бир пайтда республика-мизда нафақат барқарорлик, балки ўсиш суръатлари кузатилаётир. Бунинг биргина жорий йилнинг ўтган даври кўрсаткичлари ҳам намойён этади. Жорий йилнинг биринчи ярмида қишлоқ хўжалигида ўсиш 4,6 фоизга ошди.

Соҳада ишлаб чиқаришни комплекс ривожлантириш чора-тадбирлари натижасида мева-сабзавот, гўшт ва сут маҳсулотларини қайта ишловчи мини технологиялар билан жиҳозланган 66 та корхона, енгил конструкцияли, муқобил иссиқлик манбаидан фойдаланувчи 648 та иссиқхона ташкил этилди. Таъкидлаш ҳоҳиш, бу жараёнда молия муассасаларининг мадади катта бўлаётир.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ва "Агробанк" ОАТБ томонидан ташкил этилган матбуот анжумани мамлакатимизда деҳқон ва фермер хўжалиқлари, агрофирмалар, қайта ишлаш корхоналарини молиявий қўллаб-қувватлаш борасида банк тизими томонидан амалга оширилаётган ишлар ва яқин истиқболдаги ҳамкорлик йўналишларига бағишланди.

Унда таъкидланганидек, жорий йилнинг ўтган 6 ойи давомида тижорат банклари маблағлари ҳисобидан деҳқон ва фермер хўжалиқларига жами 110,4 млрд. сўм миқдорида кредит маблағлари ажратилди. Улар асосан қишлоқ хўжалиги техникалари сотиб олиш, чорвачилик, паррандачилик, асаличилик ва балиқчилик каби соҳаларни ривожлантириш, ўғит ва ёқилғи материаллар харид қилиш,

қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва қайта ишлашда фойдаланиладиган иншоотлар қурилишига йўналтирилди.

Бундан ташқари, сўнгги пайтда банкларнинг қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш билан боғлиқ бўлган соҳаларга киритаёт-

ган инвестициялари қўламини ортиб бориши кузатишмоқда. Жорий йилнинг ўтган даврида банклар томонидан агрофирмаларга 1,8 млрд. сўм, минитехнологиялар ва ихчам ускуналар сотиб олиш учун 30,5 млрд. сўм, шундан гўшт ва сутни қайта ишловчи корхоналарга 12,2 млрд. сўм миқдорида кредит маблағлари ажратилди.

Иқтисодиётнинг аграр секторини янада барқарор ривожлантириш, қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш, фермерлик ҳаракатини қўллаб-қувватлаш ва кенг турдаги банк хизматларини кўрсатиш мақсадида Президентимизнинг қарорига кўра "Пахтабанк" ОАТБ негизда "Агробанк" акциядорлик тижорат банки ташкил этилиб, унинг асосий вазифалари белгиланган бўлибди.

"Агробанк" иқтисодиётнинг аграр соҳасида ўтказилаётган иқтисодий ислохот-

ларда бевосита иштирок этиб, бугунги кунда деҳқон ва фермер хўжалиқларига, пахтаसानот ва донмахсулот корхоналари, муқобил машина-трактор парклари, қимё, қурилиш, транспорт корхоналари ҳамда кичик бизнес субъектларига кенг қамровли банк хизматлари кўрсатишмоқда.

Банк томонидан, жорий йилнинг ўтган даврида иқтисодиётнинг реал сектори тармоқларини молиявий қўллаб-қувватлаш борасида 768,2 млрд. сўм миқдорида кредитлар ажратилиб, 25 мингдан ортиқ янги иш ўринлари яратилишига эришилди. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ажратилган кредитлар миқдори 43 фоизга ошди.

Агрофирмаларга деҳқон ва фермер хўжалиқлари билан тузилган шартномалар қийматининг 30 фоизи миқдорида бунмак маблағларига 375,5 млн. сўм, мева-сабзавот, гўшт ва сут маҳсулотларини қайта ишловчи минитехнологиялар ва ихчам ускуналар сотиб олишга 1204 млн. сўм, жами 1579,5 млн. сўм миқдорида кредит маблағлари ажратилди ва кредитлар ҳисобига 631 та янги иш ўринлари яратилди.

Анжуманда соҳа тараққиётига хизмат қилишни янада кенгайтириш, ишлаб чиқариш ва қайта ишлашни молиялашга алоҳида эътибор қаратиш, аҳоли бандлиги ва фаровонлигини ошириш доимо устувор вазифалар бўлиб қолиши таъкидланди. Шунингдек, иш-тироқчилар ўзларини қизқитишга саъйларга жавоб олиши.

Анвар ҚУЛМУРОДОВ,
"Qishloq hayoti" мухбири.

Солиқ ва тадбиркорлик

Термиз чирой очмоқда

(Боши 1-саҳифада)

— Ушбу қурилиш иншооти лойиҳаси "ЎЗЛИТИ" ёпик акциядорлик жамиятида тайёрланган, — дейди бош пудрат — Термиз шаҳридаги "Сантехгазмонтаж" хусусий корхонаси директори Бойназар Эломов. — Шу кунгача қурилишда 7,5 миллиард сўмликдан ортиқ қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. Шунингдек, ёрдамчи пудратчи ташкилотлар "Минитехсервис", "Мелозлектранс" МЧЖ сингари бешта жамоа ҳам қурилиш ишларини тез ва соз амалга оширишда ҳамнафас бўлмоқда. Қурилишга 250 нафар ишчи кучи, 20 га яқин техника сафарбар этилган. Замонавий меъморчиликда азим Тошкент шаҳрида тўпланган илғор тажрибалардан унумли фойдаланяпмиз. Нобис қурилиш материаллари Тошкент шаҳридан, ёш Қизилтепадан, пилта эса Саринсидан келтирилди. 1400 талабага мўлжалланган, турт қаватдан иборат замонавий бино мамлакатимиз мустақиллигининг 18 йиллиги арафасида фойдаланишга топширилди. 124 та ўқув хоналари, битта 125 ўринли аудитория (паточний)дан иборат билим масканида университетнинг тарих ва педагогика факультетлари жойлашади. 17 каттарик ҳудудда 2010-2015 йилларда олий ўқув юрталарининг моддий-техника базасини ривожлантириш дастури бўйича қўшимча ўқув корпуслари, икки минг ўринли ётоқхона, спорт мажмуалари бунёд этилди.

Хусусий корхона ана шундай қўрқам ва ғанимат билан бунёд этишда ўзига хос илғор тажрибига эга бўлган жамоалардан. Улар шаҳардаги Р.Сотов кўчасида 720 нафар ўқувчи мўлжалланган академик лицей биносини ҳам бундан бир неча ой олдин ишга туширишган эди. Айни пайтда улар Термиз аэропорти ҳудудига жойлашган меҳмононадаги (ошхонаси билан) оқова қишлоқларини тозалаш иншоотида сўнгги ишларни олиб бормоқдалар. Умумий қиймати 966 миллион сўмлик бу иншоот ҳам истиқлол байрами арафасида ишга туширилди.

Ўз мухбиримиз
Сурхондарё вилояти

ИҚЛИМ ТАҚОЗО ЭТГАН НАВ

Қашқадарё бошоқли дон экинлари селекцияси ва урғучилиги илмий-тадқиқот институти олимлари минтақа табиий-иқлим шaroитига мос тегишли ва қуруқчиликка чидамли янги навларини яратиш ишларини жоддолаштиришда муайян ютуқларга эришилмоқда.

— Қуруқчиликка чидамли, дон иқори сифатга эга ҳосилдор навларни яратишнинг кўлаб тадқиқотлар, тақлиплар ўтказдик, — дейди илмий-тадқиқот институти директори, қишлоқ хўжалиги фанлари номзоиди Зоҳид Зиёдуллаев. — Шаҳрисабзда тоғолди, Қаршида муътадил, Қасбиде чўл минтақаси шaroитида, жами учта тахриба майдонидидаги изланишларимиз ўзининг ижобий натижасини берди.

СУРАТДА: илмий-тадқиқот институти кичик илмий ходим Содиқ Ҳўжамқулов.

Рашид ГАЛИЕВ олган сурат.

Қашқадарё вилояти

Қоракўлим, юрак қўрим

Новий вилоятда чорвачилик тароққий этган. Унинг кўз илғомас кенгликларидида 33 та қоракўлчилик ширкат хўжалиқларида мамлакатдаги жами қоракўл қўйларнинг қарийб 45 фоизи боқилмоқда.

Конимех туманидаги Абай номи наслчилик ширкат хўжалиги идораси денгиздек мажнунлиб турадиган Айдаркўл ёқасида, кўкка бўй чўзган дов-дарахтлар билан қопланган жаннатмонанд боғлар қўйида жойлашган.

— Биз — қоракўлчилик, қозоқлар чорвага меҳр қўйганмиз, шу соҳа устасимиз. Бунини бошқалар ҳам эътироф этишади. Кейинги йилларда ўй-жой, ҳовилиларга фазл киритиш, уни яраб-йашатиш, ҳука ўраб, таъбир жоиз бўлса, истарали, фариштал қилишда ҳам элулуснинг тажрибаси, маҳорати ошиб борапти, — дейди Конимех туманидаги Абай наслчилик хўжалиги раиси Мустафо Эгамқулов.

Ҳақиқатан ҳам турт томони бийдек чўл ўртасида бир, икки гектар майдонда барпо этилган сикатҳоқларда гилека соя-салқин бўғиша унинг соҳиб-ночолли нозикатли инсон эканлигидан дарак бериб турибди.

Ширкатнинг 140 минг гектарни ташкил этган яйловларида 80 минг бош қўй-қўзи, 300 бош йилки, 400 бош тўя боқилмоқда. Улар парвараниш Этайқудук, Қалмурадқазон, Оқунбобов, Қўшқудук, Эски Боймурод сингари фермаларда сурув ортидан қорган 114 та отардаги 300 нафардан ортиқ чўпон-чўлиқларга

ҚИЗИЛҚУМДАГИ ИСЛОҲОТЛАР

ишониб топширилган. 2009 йил баҳорида 32 минг бош қўзи ўстиришга қолдирилиб, 6,5 минг донна сифатли қоракўл тери тайёрланди. Улар энг қиммат нархларда сотилди. Бахтиёр Тоғаев, Қолдибай Сулаймонов, Сайтмурод Қалбекқов, Яшимурод Ҳўжанов, Йўлдош Қинбоев, Фахриддин Ҳўжамқулов, Олтимышов Ҳўжаев, Тожибой Ташанбоев, Берикбой Дарменов сингари чорва билимдонлари Қизилқумда мактаб яратишган. Улар билан қўпбару келгудек бўлсангиз, ҳақиқий рўбар қўй билан тиллашга олсангиз, унинг омади кулади, дейишадди. Бу эътирофда ҳикмат бор.

Самарқанддаги Ўзбекистон қоракўлчилик ва чўл экологисини илмий-тадқиқот институти олимлари билан ҳамкорликда иш олиб боришди. Қўп йиллик илмий изланишлар натижасида 2002 йили Қизилқум шaroитида янги зот "Ўзбекистон қумуш сури" дунёга келди. Мазкур зот устида 20 йилдан ортиқ меҳнат қилишга тўғри келди. Ушбу зотнинг устуңлиги шундаки, Қизилқум шaroитида иссиқ-савуққа бардош бера олади, ўзининг хусусиятини йўқотмайди, маҳсулот бериши жоизбадор, ирсий хусусиятларини оғиймай авлоддан авлодга олиб ўта олиши билан аҳамиятлидир. Ширкатда ҳар йили республикадаги барча хўжалиқларга 2 минг бошдан эиёд зотли қўй-қўрлар етказиб берилади. Истиқлол йилларида бу гушанин чиройи таниб бўлмас даражада ўзгарди. Бугунги кунда бу ерда 5 та мактаб, ветеринария дорихонаси, янги тўйхона, бозор, дўконлар, 20 сотих ерда ташкил этилган иссиқхона

на ишлаб турибди. Бундан ташқари ҳар бир отарда 100 бошдан эиёд парранда ҳам боқилмоқда.

Қумлар салтанатида

Конимех туманидаги "Қизилқум" наслчилик ширкат хўжалигида дунёда машҳур "сур", "антика" қоракўл терилари етиштирилади.

Миктибой Ҳўмуродов раҳбарлик қилаётган бў хўжалик жамоаси изланиш, фидокорона меҳнат билан тармоқ самарадорлигини ошириш мумкин эканлигини амалда тўла-тўқис исботлашмоқда. Бунини жамоада боқилаётган 85000 бош қўй-қўзи, 202 бош тўя, 303 бош йилкининг сонини ошириш борасида олиб борилаётган ишлар натижасидан ҳам билса бўлади.

— Қоракўлчилик соҳасидаги ислохотлар чўл қўйида қўй боқайтган чўпон-чўлиқларини ҳам билимдон қилиб қўйди, десам асло муболага эмас. Сабаби, энди у фойда билан зарарни бемалол ажратадиган, иқтисодчи билан бу масалада бахslashадиган ва меҳнат ҳақини ажратиб оладиган даражага етди, — дейди хўжалик бош иқтисодчиси Ислам Аҳмедов. — Келинг, гапимни аниқ бир далил билан исботлай. Ширкатимизда қўй боқайтган барча чўпон-чўлиқларга ўтган йили натура ҳолда минглаб қўзи тарқатилди. Меҳнатдан келса бойлик,

турмуш бўлар чиройлик", деб бежиз айтишмаган. Хўжаликда маҳсулот етиштириш миқдори, даромадининг қўлайлиги қишлар турмуш тарзининг ижобий томонига яхшилашига ёрдам бериши билан бирга, овулардан ободончилигини кўтаришга ҳам имкон яратаяпти.

Саҳродаги "Сарибел"

Конимех туманидаги "Сарибел" наслчилик хўжалиги маркази ҳисобланган Янгикўзгон қўрғонига унрғуззоронлик қилаётган нуруний отахон ва онанхондор дарахлари бўлган, ушбу мазкур овул номи билан боғлиқ қўпбар қизилқўзи воқеа-ҳодисаларини сўзлаб беришди.

— Навоий шаҳридан 130 қаширим олинди, чўл ўртасида жойлашган

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Ишлаб чиқаришни модернизациялаш, техник ва технологик қайта жиҳозлашни раёблантиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори шарофати билан Риштон туманида ҳам бир қатор ишлар амалга оширилиб, аҳоли бандлигини таъминлашга мўносиб ҳисса қўшилмоқда.

Жумладан, Ўзбекистон-Туркия "Файз Агротекс" қўшма корхонасининг қайта жиҳозланиб, ишга туширилганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. У 100 нафар қишлоқ ёшларини ўз бағрига олган. Бу ерда тайёрланаётган сифатли маҳсулотларининг асосий қисми экспорт қилинмоқда. Йил охиригача корхона цехлари кенгайтирилиб, қўшимча 300 та ишчи ўрни яратилиши режалаштирилган. Шу кунларда корхонани кенгайтириш ишлари жадаллаштирилди.

Бундан ташқари "Рус-Ўзбек Текс" қўшма корхонасида бу соҳада амалга оширилаёт-

Фаргона вилояти

ган юмушлар айниқса ибратли. Ҳозир бу ерда асосан пахта ипи ишлаб чиқарилаётир. Маҳаллий ёшлардан 500 нафари қайта иқтисодлаштирилиб, цехларга жалб этилди. Эндиликда улар қўлида сайкал топаётган маҳсулотлар юз фоиз экспорт қилиняпти. Ўтган ойларида корхона аҳли 380 миллион сўмликдан эиёд сифатли маҳсулот ишлаб чиқарди. Бундай корхоналарга туман давлат солиқ инспекцияси томонидан амалдаги қонунлар доирасида имтиёзлар яратиб берилган.

Аҳоли бандлигини таъминлаш мақсадида қасаначиликни ривожлантиришга ҳам алоҳида эътибор қаралияпти. Қишлоқларда тадбиркорлик билан шуғулланиш истакини билдирган 30 нафардан ортиқ киши ташаббуси қўллаб-қувватланиб, уларга за-рур ҳужжатлар тайёрлашда кўмаклашилмоқда. Йил охиригача туман бўйича 1200 нафар кишининг доимий ишли бўлиши режалаштирилган.

Музаффар СУЛТОНОВ,
Риштон тумани Давлат солиқ инспекцияси бошлиғининг ўринбосари.

Қоракўлчилик

дузда жамоанинг 159 минг гектардан иборат яйловларида 92 минг бош қўй-қўзи, 170 бош тўя, 160 бош йилки Дунғала, Прага, Янгикўзгон, Пахтакор фермаларидаги 109 та отарда парвариланмоқда. Баҳорда қўзиларнинг асосий қисмини ўстиришга қолдирилди, 11 минг 450 донна сифатли қоракўл тери тайёрланди. Нималарга эришган бўлса, хўжалигимизда тер тўкаётган Берик Қуенов, Серикбой Қуенов, Боймурод Буронбоев, Норбой Шалтиев сингари бош қўлонларнинг билими, маҳорати, қолаверса, иссиқни иссиқ, совуқни совуқ демай, кечакундуз тўққан пешона тери самараси.

Хўжаликда ободонлаштириш, чорва бош сонини кўпайтириш, аҳолини иш билан таъминлаш, қасаначиликни ривожлантириш сингари масалаларга жиддий эътибор қаратилмоқда. 5 та мактаб, 3 та ҚВП ҳамда бошқа қўлайликлардан аҳоли мамнун. Шунингдек, бу ерда қўй терисини қайта ишлайдиган цех ишлаб турибди. Мазкур цехга Ҳўжақул Айтқонов раҳбарлик қилади. Ишчи ривожлантириш мақсадида 20 миллион сўмлик имтиёзли кредит олинди. Цехда ҳозир 10 нафар қишлоқ қиз-қувонларини шўба, жакет, иссиқ кийим тикишмоқда. Ялтйорик, енгил қилиб тайёрланаётган маҳсулотлар чўпон-чўлиқларга манзур бўлмоқда.

